

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177 PODUREDNIŠTVO: 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646	Polletna naročnina L. 1.750 Letna naročnina L. 3.500 Letna inozemstvo L. 4.500 Poštno čekovni račun: štev. 24/12410
---	--

Leto XXIV. - Štev. 18 (1200) Gorica - četrtek, 4. maja 1972 - Trst Posamezna številka L. 80

Slovenski volivci! Trhel sem kakor svoboda Umestitev upravnega sveta Slovenskega gledališča

V našem listu smo že večkrat pisali o načelnem odnosu do bližnjih volitev, ki bodo prihodnje nedelje. Opozorili smo že na nevarnosti, ki pretijo demokraciji z leve in desne, kar narekuje odločno zavrnitev kakršne koli izbire, ki bi lahko pripeljala v take ali drugačne ekstremizme. Zato zlasti slovenske demokratične politične organizacije kar se da jasno odklanjajo tako fašistične kakor tudi komunistične totalitarne težnje in njih liste, ki se volivcem danes vseprek vsiljujejo.

V naslednjih vrsticah bi samo posneli nekaj misli iz »Glasa Slovenskega ljudskega gibanja«, ki je ob tej priložnosti izšel. Tako beremo med drugim:

»Iz vsega izhaja, da more svobodoljubni slovenski volivci omejiti svojo izbiro le na tiste liste, ki jamčijo nadaljnjo ohranitev, razvoj in napredek demokratičnega reda.«

Ko natanko omenja specifične slovenske probleme (o katerih smo že podrobno pisali) z zahtevo po splošnem zaščitnem zakonu, nakazuje zgoraj omenjeno glasilo edino stvarne zaključke z napotki za slovenskega volivca, ki sledi idejnemu, narodnim in moralnim vrednotam naših demokratičnih osrednjih političnih organizacij na Tržaškem in v Goriskem, kar pa velja za vse Slovence v deželi, vključno one v videmski pokrajini. Tako piše:

»Ostaja nam torej še ena sama izbira — Krščanska demokracija. Kljub velikim pridržkom, ki jih imamo do določenih ljudi v stranki, ki so desničarsko in nacionalistično razpoloženi, ki pa v Trstu in Gorici ne odločajo, moramo načelno priznati, da je ta stranka še najbolj demokratična in dosledna zagovornica svobodnega družbenega razvoja. Blizu nam je tudi po krščanskem pojmovanju človeka in družbenih pojavov. Obenem predstavlja najbolj odporen zid proti fašističnemu napredovanju, ki bi za nas pomenil zatiranje in uničenje. Pomagati moramo pozitivnemu razvoju te stranke.«

Za TRZASKO veljajo še posebej naslednje misli iz »Glasa Slovenskega ljudskega gibanja: »Današnje vodstvo Krščanske demokracije je večkrat in ob različnih priložnostih dokazalo, da mu gre za sicer postopno reševanje naših stvarnih pravic. Posebno se je zavzel poslanec Corrado Belci, ki je prvi iz vrst Krščanske demokracije predložil zakon v korist Slovencev, in sicer šolski zakon. Zavzel se je za našo uveljavitev v mnogih primerih, ko je posredoval marsikatero vlogo na pristojnih uradih v Rimu ter odprl marsikatera od sedaj zaprta vrata... Najmodreje bomo ravnali, če bomo na prihodnjih volitvah oddali svoj glas prav Belciju. S tem glasom bomo tudi preprečili, da se v okviru KD okrepijo sile, ki so nam nenaklonjene.«

V zvezi z GORISKO beremo v istem glasilu med drugim o uradnem stališču goriške SDZ in dejstvu, da je potrebno zlasti zavezati pot vsakemu pojavu fašizma, marksizma ter vsaki drugi obliki totalitarne miselnosti. Tako nadaljuje članek v »Glasu SLG«:

»In prav s tega zornega kota lahko pozitivno beležimo uradni poziv goriške SDZ, ki glede na posebno lokalno situacijo predlaga goriškim slovenskim volivcem glas za Krščansko demokracijo, obenem pa svetuje vsem tistim, ki bi te izbire ne sprejeli, naj podprejo kandidate socialno-demokratske stranke, ki je med drugim letos prvič sprejela na svojo listo za poslansko zbornico tudi slovenskega kandidata. Možnosti izbire so zato zelo široke in ne prestopajo okvira resnično demokratičnega, antifašističnega in antikomunističnega tabora.«

SLOVENSKI VOLIVEC naj zato v nedeljo 7. in v ponedeljek 8. maja v skladu s tem podpre le tiste kandidate, ki jamčijo spoštovanje njegovih narodnih, demokratičnih in krščanskih vrednot — svetle tradicije in vodila vsega našega življenja in zgodovine!

Po prvi svetovni vojni so Čehi in Slovaki povabili mojstra Jožeta Plečnika, da jim v Pragi postavi spomenik svobodi, ki so jo pravkar dosegli. Plečnik je to napravil: postavil je visok vitek obeležje, ki se je dvigal proti nebu kakor tenek žarek. Spodaj je Plečnik napisal: Trhel sem kakor svoboda.

ITALIJA V ISKANJU DEMOKRACIJE

Ta Plečnikov izrek bi si morali vsi italijanski volivci, ki pojdejo v nedeljo na volitve, napisati na čelo in vtisniti v dušo, kajti svoboda je trhla, vsaj svoboda v Italiji, tista svoboda namreč, ki se je porodila iz osvobodilnih gibanj med drugo svetovno vojno v naši državi.

Italija je izšla iz zadnje vojne vojaško poražena, znotraj se je pa srečno rešila fašistične diktature. Leta 1947 si je dala novo demokratično ustavo, ki je vtisnila pečat dosedanjemu povojnemu življenju.

Toda že takoj je bilo videti, da je ta svoboda trhla. Na levi je bila namreč silno močna komunistična stranka, ki v tistih letih ni prišla na oblast, kot se je zgodilo po drugih evropskih državah, ker je bila preblizu zavezniška vojska. Nekaj njenih divizij je bilo na sami meji Italije na Tržaškem svobodnem ozemlju. To stanje je izrazil Alcide De Gasperi, da se je s posrečenim manevrom rešil komunistov, jih vrgel iz vlade in potem vodil državo s pomočjo koalicije sredinskih strank.

Vendar je bila opozicija na levi še zmeraj silno močna, ker je obsegala poleg komunistov še socialiste. Zato so pred desetimi leti poskušali demokristjani novo taktiko. Pod Fanfanijevim vodstvom so vključili v vlado tudi socialiste; ustvarili so tako imenovani levi center. Ta je vodil državo celih deset let.

Vendar so bila to leta nešteti težav in sporov zaradi socialistov, ki so na eni strani bili v vladi in so hoteli biti demokrati, na drugi so pa še zmeraj ponujali svojo roko komunistom in se z njimi vezali v raznih pokrajinskih, občinskih in deželnih odborih. Vodili so politiko dveh tirov.

Dokler je bil za strankinega tajnika Nenni, je še nekako šlo. Ko so pa Nennija odstranili in so prišli v vodstvo socialistične stranke novi ljudje, ki so bili manj demo-

kratično nastrojeni kot Nenni, so začeli socialisti vedno bolj iskati zvez s komunisti: pripravljali so teren za vstop v vlado komunistom s tem, da so se odločili za tako imenovano politiko »naprednih ravnovesij«. To je pomenilo utirati pot komunistom v demokratični tabor.

NEVARNOST DESNE IN LEVE DIKTATURE

Republikanci, socialni demokrati in krščanski demokrati so razumeli, kam pes taco moli, in so se odločili, da tvegajo vse za vse. Ali socialisti pretrgajo svoje sodelovanje s komunistično partijo ali se razbije vlada levega centra.

Zgodilo se je to slednje. Tako je prišlo do predčasnih državnih volitev. Te morajo odločiti ali se bo utrdila demokracija v Italiji ali pa se bomo podali na pot v novo diktaturo. Ta pa ni nujno, da bo diktatura socialkomunistov, lahko bo tudi diktatura misinov, to je novih fašistov.

Kajti v času vlade levega centra smo prisostvovali neverjetnemu pojavu, da se je začela krepiti stranka MSI. Ta je pri vseh volitvah počasi nazadovala, pri lanskim volitvah na Siciliji je pa skoro podvojila svoje glasove. To ji je dalo silnega zagona, da je v volilni propagandi pred temi volitvami že začela govoriti, da se bo povezala s KD in ustvarila vlado desnega centra. Seveda bi taka vlada bila samo stopnica k poznejši vojaški in fašistični diktaturi, podobno kot so jo dobili Grki.

Po 25 letih republikanske ustave bodo torej nedeljske volitve odločile, ali bo Italija še naprej ostala demokratična republika ali pa se bo nagnila k novi diktaturi. Ta bo ali rdeča ali črna. Pri nedeljskih volitvah ne bo šlo več samo za to, ali voliš to ali drugo stranko, temveč za to ali boš volil za

demokratično svobodo ali za kako novo diktaturo. Vsak glas, oddan za socialiste ali komuniste, pomeni glas za levo diktaturo; vsak glas dan za MSI, pomeni glas za novo fašistično diktaturo.

KAKO SE BODO ODLOČILI SLOVENSKI VOLIVCI

Kolikor poznamo naše ljudi, menimo, da za fašiste ne bodo glasovali. Pač pa bodo številni glasovali za socialiste in komuniste pa tudi za PSIUP. Vsi ti naj se zavedajo, da glasujejo za novo diktaturo, kajti »svoboda je v Italiji trhla«.

Čehi so se tega premalo zavedali in so zato svobodno glasovali za komunistično diktaturo na prvih svobodnih volitvah leta 1948. Ko so to diktaturo spoznali, so se je pod Dubčkom želeli rešiti. Toda sovjetski tanki so njih želje pogazili in njih svobodo vkovali v še težje verige.

Za komuniste na vladi namreč glasuje demokratično samo enkrat, v drugo ne več, ker potem dobiš takoj eno samo listo. To je po vsem svetu znana stvar, izpeljana povsod, kjer so komunisti na oblasti. Pri tem ni važno, ali so ruskega, ali kitajskega ali kubanskega kova ali kakega drugega porekla.

»Trhel sem kakor svoboda!« Mladi Slovenci, ki bodo v nedeljo šli prvič na volišče, naj vedo: Če hočejo še glasovati svobodno, naj ne glasujejo za stranke diktature na levi in desni, ker bodo sicer glasovali prvič in zadnjič. Svobodna demokracija je le pri strankah sredine.

Za našo slovensko manjšino še posebej je garant demokratične svobode Krščanska demokracija, ki je kljub vsem pomanjkljivostim še vedno steber svobode, zakonitosti in reda v Italiji. Kdor tega ne vidi, je udarjen s slepoto.

Praktična navodila našim volivcem

V nedeljo bomo zopet stopili na volišča. Zaradi predčasnega razpusta parlamenta smo tako poklicani izbrati stranko, ki najbolje odgovarja po svojem programu in svojih delih našemu ideološkemu prepričanju. Na drugem mestu povemo, kako naj se naš volivec odloči, ko bo prekrizal znak ali dajal preferenčne glasove.

Ko gremo volit, vzemimo s se-

boj osebno izkaznico in seveda volilno potrdilo, ki ga je vsak prejel na dom. Če ga še ni, naj se takoj zgleda na volilnem uradu.

Predsednik volilnega sedeža nam bo dal v roke dve glasovnici: eno za poslansko zbornico (Camera dei deputati), drugo za senat (Senato della Repubblica). V kabini bomo torej prečrtali volilni znak stranke, za katero smo se odločili. Na glasovnici za poslansko zbornico damo lahko tudi preferenčne glasove (največ tri) kandidatom, ki kandidirajo na tisti listi, katero smo prečrtali. Za senat pa samo prekrizamo znak in ne smemo dajati preferenc, ker je ime kandidata že natisneno poleg liste in volimo tako avtomatično z listo tudi kandidata. Ne pišimo na glasovnico ničesar drugega, da ne bo naš glas razveljavljen.

Eden izmed dobro obiskanih volilnih shodov Krščanske demokracije, ki je kljub vsem svojim pomanjkljivostim še vedno steber demokracije, zakonitosti, reda in svobode v italijanski republiki

Rižarna - narodni spomenik

25. aprila, ko obhaja Italija praznik osvoboditve od nemškega zavojevalca, so ob prisotnosti ministra za delo Donat Cattina, predstavnikov deželnih, pokrajinskih in občinskih oblasti, predstavnikov partizanskih organizacij in političnih preganjancev ter zapornikov iz nacističnih taborišč položili temeljni kamen za ureditev Rižarne v narodni spomenik. Zadevni načrti so že iz-

Tržaški župan inž. Spaccini je 26. aprila ustoličil na županstvu novi upravni svet Stalnega slovenskega gledališča. S tem aktom se je zaključilo obdobje prizadevanja po enakopravnosti in izenačenosti našega slovenskega gledališča z ostalimi gledališkimi hišami v državi. Besede, ki jih je župan Spaccini izrekel ob umestitvi upravnega sveta, so bile resnično pomembne, kot je bila pomembna slavnost, ki je potekala dvojno ob prisotnosti uradnega tolmača. Praksa tržaškega župana in županstva, ki bi jo morali marsikateri organi — vladni in opozicijski — dosledno uveljaviti.

Ob umestitvi upravnega sveta SG je Slovenska skupnost izdala sporočilo, v katerem je z zadovoljstvom pozdravila publicizacijo Slovenskega gledališča, v katerem so tudi predstavniki Slovenske skupnosti. Slovenska skupnost je poudarila važnost izpolnitve ene temeljnih postavk, ki so bile vsebovane v sporazumu za sestavo občinske uprave med strankami leve sredine in Slovensko skupnostjo. Tako smo po dolgih letih prizadevanja in trtega boja — zaključuje sporočilo Slovenske skupnosti — zamejski Slovenci prišli do zelo pomembne pridobitve, ki nas bo bodrila v nadaljnjem prizadevanju po pravičnem reševanju naših odprtih vprašanj.

Stalnemu slovenskemu gledališču želimo mnogo uspehov in da bi znalo stalno rasti v umetniški moči, ki bi predvsem nam zamejskim Slovincem dajalo tiste narodnostne zavzetosti ter ponosa, kot so to znala slovenska gledališča — tako v domovini kot v zamejstvu — vedno dajati. Toda repertoar, kakršnemu smo sledili v letošnji sezoni, ni šel v to smer. Nasprotno: marsikoga je lahko za vedno spodil iz gledališke dvorane. Naj se vodstvo nekoliko zamisli nad tem, da ne bo čez kako leto prisiljeno le z redkimi posamezniki sedeti v dvorani.

Prvomajske proslave na Tržaškem

Za prvomajski praznik so bile na Tržaškem množične manifestacije, katerih se je udeležilo veliko ljudi. Posebej značilno je bilo zborovanje, ki so ga skupno priredile tri sindikalne organizacije: demokratska CISL, levičarska CGIL ter socialdemokratska UIL. Na zborovanju je spregovoril tudi slovenski delavec Mihalič. Zelo je uspešno tudi prvomajsko slavo v Bazovici, o katerem bomo podrobneje pisali prihodnjč.

Ob prvomajskem prazniku dela je Slovenska skupnost zaželela vsem delavcem, da bi v svojih prizadevanjih dobili skupen jezik v sindikalni enotnosti in tako složno izvajali vse tiste pravice, do katerih morajo delavski sloji prej ali slej priti, posebej tisti sloji in poklici, ki so vse do danes preveč zanemarjeni. Posebej je Slovenska skupnost pozdravila ob prazniku dela slovenske delavce in zaželela, da bi s skupnimi močmi prišli kot pripadniki slovenskega rodu do tistih socialnih in narodnostnih pravic, ki nam po zakonih pritičejo.

Sinoda v Celovcu

V četrtek 11. maja popoldne se bo v Celovcu na Koroškem začelo drugo zasedanje škofijske sinode. Kaže, da bo zasedanje zelo zanimivo, zlasti ker se bodo razprave dotaknile nekaterih perečih vprašanj, ki zanimajo slovenske Korošce, zlasti v zvezi s šolstvom.

Namen tega pa ni oživiljanje sovraštva, kakor so poudarili številni govorniki, temveč opomin živim, da je treba svobodo in demokracijo odločno in zavestno braniti.

Dušnopastirska oskrba manjšinskih vernikov na deželi

III.

V goriški nadškofiji je družbeni sestav v narodopisnem oziru dokaj pester in raznolik: v samem italijanskem predelu opazimo močne furlanske težnje ter še vedno krepak duhovni vpliv povezave z beneško republiko in območjem pasu, zlasti v Gradežu; v vsem narodnostno mešanem pasu od Mirnika in Dolenj pa tja do Sv. Križa, Proseka in Zgonika pa živijo sredi italijanskih župnij slovenske skupnosti ali vsaj družinska jedra, sredi tradicionalno slovenskih župnij so prav tako italijanske skupnosti, ki so ponekod številčno že prerasle domače slovensko prebivalstvo. Krepka slovenska občestva, sorazmerno, so v Mirniku, v Krmini, v Ločniku, v Ronkih; dokaj opazna so tudi v Moši, v Staranzanu in v Trzliču, da ne govorimo o goriškem predmestju. Pa spet moramo govoriti že o italijanski večini v Podgori, v Devinu, v Sesljanu in morda še kod drugod, ne da bi omenjali, da je po več ali manj italijanskih družin tudi v ostalih slovenskih župnijah.

Ni naša naloga, da bi ta družbeni pojav kakor koli presojali in ocenjevali; kot pastoralni sociologi ugotavljamo golo stvarnost. Cerkev, ki je poslana k vsem narodom, ima kot živo družbeno telo dolžnost, da nudi vsem svojim udom sredstva za zveličanje. Vsem tem manjšinskim vernikom, slovenskim sredi italijanske večine in italijanskim sredi slovenske večine, je cerkvena oblast dolžna zagotoviti primerne dušnopastirsko oskrbo.

Goriški Duhovniški svet je leta 1970 povelil posebni paritetni komisiji nalogo, naj prouči zadevo dušnega pastirstva v narodnostno mešanih krajih. Komisija se je večkratno sestala in si na strogo teološki osnovi, v luči evangeljskega nauka, usvojila vrsto načel, ki naj bodo temelj za pravično ureditev dušnopastirske manjšinske oskrbe:

1. Vsak človek ima vrojeno naravno pravico, da govori, Boga časti in prejema vso dušno oskrbo v materinem jeziku. Dosledno ima tudi sleherni narod, in kajpak tudi narodna manjšina, vso pravico do označevanja božje besede in do celotne pastoralne oskrbe v lastnem jeziku.

2. Dušnopastirsko oskrbo naj nudijo duhovniki iste narodnosti. Samo če bi ne bilo domačih dušnih pastirjev, naj priskočijo na pomoč sobratje druge narodnosti, a tako, da postanejo, kakor sv. Pavel, »Judje med Judi, Grki med Grki, Rimljanji med Rimljanji« ... »Slabotnim sem postal slaboten... vsem sem postal vse!« (1 Kor 9, 20-22) Zato bi bilo zelo potrebno, da bi na Goriškem vsi škofijski duhovniki govorili italijanski in slovenski jezik.

3. Med obema jezikovnimi skupinama naj vlada Kristusova zapoved bratske ljubezni, ki nalaga dolžnost, da se medsebojno spoštujeja in si pastoralno pomagata bodisi z uporabo obojnega jezika bodisi, s strani duhovnikov, z radovoljnimi pastoralnimi uslugami.

Paritetna komisija je pri tem ugotovila, da so slovenski duhovniki — in to jim je v veliko čast — že dosedaj nudili italijanskim župljanom svoje pastirske usluge v italijanskem jeziku.

Komisija je v tej zvezi omenila tudi recipročno načelo, a je poudarila, da tega načela ne moremo sprejeti v običajnem smislu, da se nudijo določene pravice in ugodnosti s pogojem, da jih tudi druga stranka prizna v isti meri, pač pa le kot ukaz duhovniške vesti, ki obojne obvezuje, da vernikom tako italijanske kot slovenske narodnosti nudijo dušnopastirsko oskrbo v materinščini.

Izhajajoč iz teh temeljnih načel je paritetna komisija izdelala načelni predlog o dušnopastirski oskrbi manjšinskih vernikov ter ga izročila Duhovniškemu svetu, ki ga je na zasedanju v Rusici dne 13. aprila potrdil in ga osvojil. Predlog je naslednji:

»V želji, da se izpelje urejeno pastoralno življenje v župnijah (na podeželju), naj se poskrbi za manjšinske vernike z duhovnikom iste narodnosti, ki naj ima pravico izvršiti bogoslužna opravila — določeno uro in v določeni cerkvi — in nuditi — sporazumno z župnikom in v dogovoru z manjšinskimi verniki — primerno dušnopastirsko oskrbo v materinem jeziku, po krajevnih razmerah.

Praktična izvedba teh napotkov je naloga krajevnega nadškofa, ki bo pri tem upošteval posebne okoliščine zgodovinskega in krajevnega značaja.

Načelni predlog, ki ga je goriški nadškof skupno z DS sprejel in tako uzakonil kot obvezno škofijsko odredbo, je kratek. Morda bi kdo utegnil osuplo vzklkniti: Samo

to? Zato dajemo kratko razlago.

Cerkvena oblast si je osvojila skupno z navedenim načelnim predlogom tudi sama osnovna načela, iz katerih izhaja, in sicer:

1. Vsak vernik, sleherni narodna manjšina, vsak narod ima pravico do dušne oskrbe v lastnem jeziku;

2. dušnopastirsko oskrbo naj nudi duhovnik iste narodnosti; če tega ni, ga lahko nadomesti duhovnik druge narodnosti, ki pa mora znati jezik manjšine in se manjšini prilagoditi v mišljenju, hotelju in težnjah;

3. večinski verniki naj »bratsko ljubijo, spoštujejo in pomagajo« manjšini, da se ji zagotovi v materinščini vsa dušna oskrba; in še zlasti so duhovniki vezani, da v vesti in pred Bogom nudijo manjšini duhovno oskrbo v manjšinskem jeziku;

4. manjšinskim vernikom so zagotovljena ne samo bogoslužna opravila (maša, zakramenti, zakramentali), temveč tudi dušno pastirstvo v materinem jeziku. Omejitve, ki so v besedilu (določena ura, določena cerkev, sporazumno z župnikom in v dogovoru z manjšinskimi verniki) nikakor ne ožijo dušnopastirske vsebine, pač pa hočejo samo zaščititi red službe božje in vzdrževati dialog med župnikom in manjšinskimi verniki, kako bolje ustreči njihovim duhovnim potrebam.

DR. R. KLINEC

Bralci pišejo

Komunistična dvoličnost

Rad sledim televizijski oddaji »Volilna tribuna«, ker me zanimajo predvsem argumenti, s katerimi se stranke obračajo na volivce. Dvoje stvari me je doslej prizadelo pri teh oddajah in zato Vam tudi pišem.

Prvič: Se nobena stranka ni doslej televizijskim gledalcem omenila slovenske narodne skupnosti, niti z besedico ne! Omenjajo vse mogoče stvari, tudi povsem nepomembne, Slovencev pa se nihče ne spomni. Zato sem se ponovno spomnil na deželno politično tribuno, na kateri je v deželi Furlanija-Juljska krajina prišla — po zaslugi Liste Slovenske skupnosti — na dan vsa slovenska tematika, tako da so bili o njej seznanjeni vsi prebivalci naše dežele, od Pordenone do Trsta.

Drugič: 14. aprila je na oddaji »Volilna tribuna« vodilni predstavnik PCI poslanec Pajetta dejal, da je italijanska komunistična stranka napravila vse, da bi se Trst vrnil pod Italijo in da ga ne bi dobila Jugoslavija (citiram po spominu). To je bilo, vsaj zame, zelo zanimiva izjava, ker se spominjam, kako je potekala vsa stvar okrog Samostojnega tržaškega ozemlja.

Zdaj se pa sprašujem tole: če je takrat bolj ali manj podtalno bila PCI za stališče, da se Trst vrne Italiji, kaj ne bi bilo potem tudi možno, da bi se danes ali jutri izjavila, da je recimo bivša cona B še vedno pod italijansko suverenostjo.

Slovenec iz Trsta

BESEDE ŽIVLJENJA

LJUBEZEN BOŽJA

»Kdor mene ljubi, ga bo ljubil moj oče, in jaz ga bom ljubil in se mu razodel« (Jan 14, 21).

Kakor je bistvo božje — večna ljubezen med tremi božjimi Osebam, tako je bistvo krščanstva — ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega.

Bog nas vedno vabi v svojo ljubezen.

Ni mu vseeno naša brezbržnost!

On sam sicer ne potrebuje naše ljubezni, a ve, kako zelo jo mi potrebujemo: in to tem bolj, čim manj se tega zavedamo.

Šele ko Kristusa vzljubimo — v svojih bratih, tedaj se nam tudi On razodene.

In šele takrat Ga bomo spoznali in začutili.

Z. I.

S TRŽAŠKEGA

Gostovanje slov. amaterskega gledališča na Opčinah

Predzadnjo nedeljo v aprilu smo doživeli na Opčinah prijetno kulturno presenečenje: prvič se nam je predstavilo »Slovensko amatersko gledališče« s sedežem pri Sv. Jakobu v Trstu. Ta odlična dramska družina nam je v Finžgarjevem domu igrala komedijo »Cvetje hvaležno odkla-

njamo«. Delo je tehnično zanimivo in vsebinsko bogato na psiholoških dognanjih iz zakonskega življenja. Komika se že sama po sebi razvija iz položajskih zapletov, a igralci so še s svoje strani prispevali k izrednemu užitku. Edina slabost je bila v dejstvu, da si je glavni junak igre dovolil nekaj prostaških izrazov.

Poleg zanimivih vzgojnih prvin mi je pa bila v komediji najbolj všeč lepa slovensčina ter brezhibno tekoča izgovarjava. Sicer pa nimam namena pisati strokovno gledališko kritiko, ampak samo nekatere obrobne pripombe.

Predvsem bi rad izrazil svoje resnično veselje — da ne rečem ponos — ob spoznanju, da imamo Slovenci v Trstu tudi svoje amatersko gledališče. To dejstvo me namreč navdaja z velikim upanjem, da bo morda tako tudi naše poklicno tržaško gledališče postalo sčasoma nekoliko bolj vzvišen Talijin hram. Kajti vsaj njihovo letošnje »bobnanje v noči«, »lunino škiljenje« in neokusno »parjenje rogonoscev« je bilo nevravno gledališko kulture.

Morda se je SG v Trstu hotelo vključiti v enotni kulturni prostor ob številnih neokusnih slovenskih filmskih in televizijskih proizvodih? Saj, če pomislim na razne »maškarade«, »rdeče klasje«, »mrtev ladje« itd., se res moram zgroziti nad temnimi silami, ki hočejo s svojo lastno mravno gnilobo zastrupiti vire duhovne plemenitosti slovenskega človeka. Kdaj bodo oblasti doma zaustavile to strašno duhovno onesnaževanje kulturnega okolja?

S tega zornega kota bi pač zelo potrebovali v zamejstvu močno amatersko gledališče. S svojo politično nevezanostjo in resno umetniško zavzetostjo bi lahko učinkovito prispevalo k npravnemu očiščenju slovenskega gledališkega ozračja.

Prijatelji pri SAG, smemo to pričakovati od vas?

Samo Glosar

Občina Repentabor o kraških rezervatih

Na zadnji seji občinskega sveta 21. aprila je župan Mihael Guštin poročal o zaškrbljenosti občinske uprave in občinarjev sploh glede zakona, ki predvideva ureditev tako imenovanih kraških naravnih rezervatov. Področje takšnih rezervatov bi namreč v repentaborski občini zajelo skoraj polovico vse površine, zaradi česar bi bila ogrožena dejavnost občanov.

Zaradi tega je predložil občinskemu svetu v odobritev resolucijo, v kateri se opozarja pristojne oblasti na morebitne škodljive posledice za občane. Zato občinski svet zahteva, da se v komisijo za sestavo pravilnika ter v vodstvo ustanove o naravnih rezervatih vključijo tudi predstavniki kraških občin. Svetovalci so resolucijo odobrili soglasno.

Škofijske sinode v Švici

Vseh šest švicarskih škofij bo imelo v tem letu prvo zasedanje škofijske sinode. Zasedanje se bo začelo istočasno in sicer 23. septembra in bo trajalo štiri dni. Prvemu zasedanju bodo v določenih časovnih presledkih sledila druga. Na vsaki škofijski sinodi bo sodelovalo okoli 200 delegatov; pri izbiri delegatov pa sodelujejo posredno vsi katoličani. Namen švicarskih škofijskih sinod je poglabitev vere, čiščenje novih pastoralnih oblik in ekumensko sodelovanje.

Nova redovna družina

V južnoameriški državi Peru je nastala nova redovna družba, ki si je postavila za cilj, da išče duhovniške poklice med odraslimi in da jih pripravlja na duhovniško službo. Pobudnik nove družbe je francišanski redovnik Menard, ki je podobne centre ustanovil že v Braziliji, Kolumbiji in v ZDA. Doslej so ta njegova središča dala 80 duhovnikov.

Otonu Muhru v spomin

V petek 28. aprila po maši mi telefonirajo: »Tu Muhrova. Naš Oto je sinoči pred polnočjo umrl.«

Kratka vest, ki je naznanila, da je odšel v večnost velik idealist in nadvse dober človek profesor Oton Muhr.

S pokojnim profesorjem sva se prvič srečala na slovenski gimnaziji pod Kapelo v Gorici. Bilo je leta 1944. Nemški okupator je tisto jesen odprl prvo slovensko gimnazijo v Gorici po fašističnem nasilju. Ravnatelj je bil pok. pisatelj dr. Joža Lavrenčič. Profesorji so bili povečini iz Ljubljane, meni so poverili pouk verouka v nekaterih razredih. Tam sva se srečala in potem skupaj učila do zaključka šolskega leta tudi s prof. Otonom Muhrom. Bil je mlad, komaj je končal klasično filologijo na ljubljanski univerzi. Rodil se je namreč leta 1918 pri Sv. Juriju ob Pesnici na Stajerskem. Bilo mu je torej 26 let in je to bila njegova prva služba. Spoznala sva se in se potem rada imela do zadnjih dni.

Na slovenski gimnaziji v Gorici je nato ostal še pod zavezniško upravo, nakar je leta 1947 odšel v Trst, kjer je učil latinščino in grščino do odhoda v ZDA leta 1956. V Ameriki se je kmalu uveljavil s svojim znanjem klasičnih jezikov. Dobil je službo na univerzi v Grand Rapids, Michigan. Ta ga je pred tremi leti poslala na specializacijo v Evropo. Kako je bil vesel, da je smel za nekaj časa zopet v Evropo v bližino Slovenije! Vpisal se je namreč na univerzo v Gradcu in tu opravil specialne filološke študije iz pisatelja Sallustia. Studijo so mu lansko leto izdali na Dunaju v nemškem jeziku.

Po končani specializaciji se je vrnil v ZDA, da bi naprej predaval na univerzi. Toda kmalu se je pojavila zavratna bolezen. Sredi šolskega leta 1970/71 je moral predavanja prekiniti. Vrnil se je v Gorico, kjer ima žena še živo mamo, v upanju, da mu bo šlo na boljše. Toda bolezen je šla neizprosno svojo pot. Ne njegova študentska narava niti skrbna nega njegove soproge Sonje je nista mogli ustaviti. Letošnji post smo ga še videvali pri predavanjih v Katoliškem domu. Navzoč je bil pri vseh razen pri zadnjem. Več ni zmogel. Č veliki noči je legel. Zadnje dni so ga prepeljali v bolnišnico pri Sv. Justu in tam je po zelo hudih bolečinah umrl v četrtek 27. aprila malo pred polnočjo. Dotrpet je in njegov kritični duh, ki je zmeraj iskal resnico, je odšel k večni Resnici.

Pokojni Oton Muhr je bil mehka duša, a tudi kritičen duh, ki si je svoja kritična merila izbrusil pri grških in latinskih klasičnih in pa v trdem vsakdanjem življenju. Mehka duša kot je bil, je med vojno rajši izbral, da pride v Gorico učiti, kot pa da bi nosil vojaško puško. Saj je bil dober, da bi še muhe ne ubil. V politiki kor taki se ni nikoli udeleževal, četudi je na ljubljanski univerzi bil v krogu Ehrlichovih Stražarjev. Pač pa je imel oster kritičen duh za politično dogajanje. Tega si je še pomnožil z branjem zgodovinskih knjig.

Robidnice

III.

Svojo volilno kampanjo na Goriškem so mislini začeli pred nekaj tedni, ko so na zid stavbe nasproti Katoliškemu domu napakali tale napis: W Italia, Titini bastardi. Potem so po naših vaseh nategnili transparente z napisom svoje stranke. V nedeljo 23. aprila pa so v naše mesto povabili svojega voditelja Admiranteja, ki velja za njihov novega Duceja. Ta je seveda znova zahteval vrnitev cone B Italiji, ki jo je prvi Duce zapravil. S tem je dal

vedeti, da bo pozneje zahteval še Istro in Dalmacijo in morda tudi Ukrajino, saj so se tudi tam borile črne srajce za časa prvega Duceja.

S tem je dovolj povedano, kaj so in kaj bodo ostali mislini ali novi fašisti. Zaradi tega mislim, da je več kot jasno, da za misline v vesti ne more voliti noben slovenski kristjan. Naj pri tem nikogar ne moti, da so med mislini ljudje, ki govorijo po slovensko. Ne gre za to, kako govorijo, gre za to, kaj čutijo in kaj nameravajo. To so pa že stokrat in stokrat povedali in izpričali v preteklosti in sedanjosti.

(r+r)

Kjer se osel valja, tam dlako pusti ali: »kultura« tistih, ki bi nas radi znova »osrečili« s fašizmom žalostnega spomina, zločinskih dejanj in notranje hudobije

